

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4To/12/2016
Identifikačné číslo spisu: 9515100180
Dátum vydania rozhodnutia: 27.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Harabin
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9515100180.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a členov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Petra Szaba, na verejnom zasadnutí 27. marca 2018 v trestnej veci proti obžalovanému V. U. a spol., pre zločiny založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a neodvedenia dane a poistného v zmysle §§ 296, 277 ods. 1, 4 Tr. zák., o odvolaní prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo 17. mája 2016, sp zn. PK-1T 25/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky s a z a m i e t a .

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd v Pezinku (ďalej aj „ŠTS“), rozsudkom zo 17. mája 2016, sp. zn. PK-1T 25/2015, obžalovaného Ing. M. O. v súlade s § 285 písm. c/ Tr. por. oslobodil spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor ÚŠP“), sp. zn. VII/1 Gv 157/12/1000 zo 17. augusta 2015, pre skutok obžalobou kvalifikovaný ako zločiny založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a neodvedenia dane a poistného podľa §§ 296, 277 ods. 4 Tr. zák., ktorý mal spáchať tak, že od druhej polovice roka 2008 začala so skupinou JUDr. O. Y. prostredníctvom U. A. spolupracovať skupina Ing. M. R. a Ing. M. O., ktorí stáli na čele tejto skupiny pôsobiacej na území celej Slovenskej republiky, ale najmä na území N. kraja a jej cieľom bolo tiež páchanie ekonomickej trestnej činnosti spočívajúcej v neoprávnene uplatnených nadmerných odpočtoch DPH simuláciou vzniku podmienok uvedených v zákone č. 222/2004 Z. z. o DPH na ich uplatnenie, pričom v tomto skutku sa tohto trestného činu dopustili tak, že spoločnosť Z. B. s.r.o. A. (v tom čase so sídlom Z. B.) s konateľom V. U. nakúpila masívne dubové podlahy od spoločnosti H. H. Y. s.r.o., N. s konateľom JUDr. O. Y., ktoré následne odpredala spoločnosti C. J. s.r.o. A. s konateľom S. Z., čím jej z tohto zdaniteľného plnenia vznikol nárok na uplatnenie si nadmerného odpočtu DPH, ktorý si táto spoločnosť uplatnila v daňových priznaniach na DPH za zdaňovacie obdobia:

- III. štvrtrok 2008 podanom na Daňovom úrade Pezinok dňa 27.10.2008, v ktorom si neoprávnene uplatnila odpočet dane vo výške 216.597,19 € (6.525.207,-Sk), pričom vzniknutý nadmerný odpočet po

vykonanej daňovej kontrole Daňový úrad Pezinok nepriznal a určil vlastnú daňovú povinnosť v sume 7.565,26 € v zmysle dodatočného platobného výmeru č. 9104406/5/5682715/2013Ry z 23.12.2013,
- IV. štvrtrok 2008 podanom na Daňovom úrade Pezinok dňa 05.02.2009, v ktorom si neoprávnene uplatnila odpočet dane vo výške 509.839,64 € (15.359.429,-Sk), pričom vzniknutý nadmerný odpočet po vykonanej daňovej kontrole Daňový úrad Pezinok nepriznal a určil vlastnú daňovú povinnosť v sume 42.149,56 € v zmysle dodatočného platobného výmeru č. 9104406/5/5682876/2013/Ry z 23.12.2013,
- január 2009 podanom na Daňovom úrade Pezinok dňa 02.03.2009, v ktorom si neoprávnene uplatnila odpočet dane vo výške 69.011,80 €, pričom vzniknutý nadmerný odpočet po vykonanej daňovej kontrole Daňový úrad Pezinok nepriznal,
predpokladom uplatnenia si nadmerného odpočtu spoločnosťou Z. B. s.r.o. bolo to, že JUDr. O. Y. prostredníctvom členov svojej skupiny zabezpečil vyhotovenie fiktívnych faktúr na dodávku drevnej hmoty a parkiet z predchádzajúcich karuselových reťazcov a po dohode s Ing. M. R. vytvorili vyššie uvedený fakturačný reťazec, v ktorom úlohu tzv. bieleho koňa plnil V. U., štatutár spoločnosti Z. B. s.r.o., ktorého zabezpečil a riadil Ing. M. R., ten rovnako riadil aj M. G., ktorý mal splnomocnenie od V. U. na konanie v mene spoločnosti Z. B., s.r.o. po vzatí V. U. do väzby v inej trestnej veci a na základe pokynov Ing. M. R. v spolupráci s účtovníčkou O. T., zabezpečoval potrebné podklady k vyhotoveniu rekonštrukcie účtovníctva spoločnosti za účelom predloženia Daňovému úradu v Pezinku pre vykonanie daňovej kontroly na oprávnenosť uplatnenia nadmerných odpočtov DPH, Ing. M. O. poskytol spoločnosti Z. B. s.r.o. na deklarovanie fiktívnych obchodov skladové priestory v spoločnosti F. s.r.o. v A. a mal zabezpečovať styk s pracovníčkami Daňového úradu Pezinok v súvislosti s vykonávaním daňových kontrol, aby uplatnené nadmerné odpočty boli po vykonaní daňovej kontroly vyplatené, spoločnosť C. J. s.r.o. nakupovala od spoločnosti Z. B. s.r.o. dubové podlahy, ktoré bez vyloženia z návesov kamiónov, ktoré ich odviezli do skladov v meste Lanžhot a Břeclav v Českej republike, boli okamžite odosielané späť na Slovensko do spoločnosti N.-Z. s.r.o. N., ktorej konateľom bol W. B., pričom skutočným príjemcom mala byť podľa daňových dokladov maďarská spoločnosť C.-Y. Kft. N. a všetky prepravy tejto dubovej podlahy zabezpečoval L. Y. cez svoju spoločnosť L. Y. - V. Z., na základe objednávok od spoločnosti C. J. s. r. o. a to na trase Z. B. s.r.o. Bratislava alebo Pezinok - Lanžhot alebo Břeclav - Bardejov, čiže dopredu vedeli, že podlahy skončia v spoločnosti N.-Z. s.r.o., odkiaľ sa navážali späť do skladu spoločnosti H. H. Y. s.r.o. vo S. S., pričom pokyny na takéto prepravy dostával špediér zo spoločnosti L. Y. - V. od JUDr. O. Y., následne S. Z. k vyhotoveniu rekonštrukcie účtovníctva v spoločnosti Z. B. s.r.o., poskytol O. T. potrebné podklady, ako aj pečiatku spoločnosti C. J. s.r.o., aby si mohla sama vyhotoviť potrebné účtovné doklady k daňovej kontrole, lebo nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný.

Prokurátor ÚŠP zahlásil odvolanie do zápisnice o hlavnom pojednávaní proti oslobodeniu Ing. O.. ŠTS sa neriadil § 2 ods. 12 Tr. por. Zdôraznil, že činnosť zločineckej skupiny ako štruktúrovanej počas určitého obdobia konajúcej koordinovane s cieľom páchania špecifickej trestnej činnosti sa riadila určitými pravidlami, podľa ktorých osoby stojace na vyšších stupňoch riadenia, medzi ktoré možno zaradiť Ing. O. stáli akoby v pozadí a pokyny vo vzťahu k nižším organizačným článkom prenášali prostredníctvom vybraných osôb, medzi nimi aj O. T., ktorá ako odborne znalá v oblasti účtovníctva zabezpečovala podklady, aby fiktívne operácie mali po formálnej stránke všetky náležitosti na úspešné uplatnenie nadmerného odpočtu DPH. Svedkyňa podrobne špecifikovala aktivity osôb podieľajúcich sa na trestnej činnosti, vrátane osôb stojacich v pozadí vrátane Ing. R. a Ing. O.. Po vzatí U. do väzby v inej trestnej veci pokračovala v aktivitách smerujúcich k uplatneniu nadmerného odpočtu DPH na pokyn Ing. O.. Obžalovaný sa na aktivitách podieľal poskytovaním skladových priestorov spoločnosti F., spol. s r. o. v A. pre spoločnosť Z. B. s.r.o. (ďalej len „SG“). Navrhol napadnutý rozsudok podľa §§ 321 ods. 1 písm. b/, 322 ods. 1 Tr. por. v časti týkajúcej sa obžalovaného zrušiť a vec vrátiť na nové prejednanie a rozhodnutie.

Odvolanie prokurátora ÚŠP je podľa obžalovaného založené len na hypotetických úvahách. Svedkovia, najmä T., ho neusvedčili z protiprávneho konania. Prokurátor ÚŠP sa v konaní pred súdom nepričinil o odstránenie rozporov v jej výpovediach z prípravného konania. Podľa obžaloby mal vybavovať a zabezpečovať veci na daňovom úrade. Na hlavnom pojednávaní sa nič také nepotvrdilo a jeho protiprávne konanie sa nepreukázalo. Neobstoja tvrdenia prokurátora o jeho nepriamom úmysle podieľať

sa na trestnej činnosti. Upriamil pozornosť na tvrdenie prokurátora ÚŠP, že „Pokiaľ ide o výpoveď svedkyne T., súd pri jej hodnotení vzal do úvahy, že výpoveď nebola objektívne potvrdená žiadnym iným vykonaným dôkazom“, čo prokurátor ničím nevyvrátil a potvrdil zásadu in dubio pro reo (v pochybnostiach v prospech obvineného). Navrhol, aby odvolací súd odvolanie prokurátora ÚŠP ako nedôvodné zamietol.

Na podklade podaného odvolania najvyšší súd postupoval v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

V rámci zisťovania a ustálenia skutkového stavu ŠTS vykonal na hlavnom pojednávaní všetky potrebné a dostupné dôkazy, následne ich jednotlivo aj vzájomne vyhodnotil a dospel ku správnym a úplným skutkovým záverom, aj podľa názoru odvolacieho súdu plne zodpovedajúcim výsledkom vykonaného dokazovania. V odôvodnení rozsudku súd vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, a o ktoré dôkazy skutkové zistenia oprel a akými právnymi úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov.

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. marca 2018, sp. zn. 4To 12/2016, bolo konanie o odvolaniach obžalovaných V. U., Ing. M. R., M. G., S. Z. a W. B. proti rozsudku ŠTS zo 17. mája 2016, sp. zn. PK-1T 25/2015 podľa § 21 ods. 1 Tr. por. vylúčené na samostatné konanie, vedené na najvyššom súde, pod sp. zn. 4 To 4/2018.

Prvostupňový súd Ing. O. v zmysle § 285 písm. c/ Tr. por. oslobodil spod obžaloby. Obžalovaný vypovedal, že s dubovými podlahami sa stretol v roku 2008, kedy ho M. oslovil, že potrebuje niečo vyložiť a potreboval vysokozdvížny vozík. Fyzicky videl rezané tvrdé drevo, s U. ho spojila T. z dôvodu, lebo U. prenajímal priestory v spoločnosti I.. T. mu robila účtovníctvo v I. a hoteli G., neskôr s ňou už nebol spokojný. Na daňové úrady chodili jeho zamestnanci, on osobne možno dvakrát ročne, keď bolo treba niečo podpísať a pracovníčky poznal, pretože v A. sa všetci vzájomne poznajú. ŠTS považoval obhajobu za súladnú s ďalšími vykonanými dôkazmi, lebo prekládka tovaru v F., spol. s r.o. bola potvrdená ďalšími svedkami a preprava dubových podláh sa reálne uskutočňovala. Nebola fiktívna a pri malom počte prekládok tovaru z kamiónov nebol viditeľný fakt, že sa jedná o kolobeh zhodného tovaru. Vylúčilo sa zasahovanie do záležitostí, týkajúcich sa spoločnosti SG na daňovom úrade v Pezinku. Logický rozpor obžaloby súd videl v tom, že úlohou obžalovaného bolo zabezpečovať styk s pracovníckam daňového úradu a vplývať na vyplatenie nadmerných odpočtov. Z dokazovania ale vyplynulo, že pracovníčky daňového úradu vyvrátili ovplyvňovanie, nadmerné odpočty vyplatené neboli a naopak, začala sa daňová kontrola a bolo podané trestné oznámenie.

S argumentáciou prvostupňového súdu sa stotožňuje aj súd odvolací. Z dokazovania nie je nesporné, že T. po vzatí U. do väzby postupovala podľa pokynov Ing. O.. Splnomocnenie konať za spoločnosť SG bolo udelené G., pričom faktúry, doklady a bankové výpisy jej nosili Ing. R. s G., s ktorými cestovala aj do Prahy za účelom zabezpečenia a zosúladenia dokladov SG a C. J. s.r.o. (ďalej len „HW“), potrebných na podanie daňového priznania, v ktorom bolo uplatňované neoprávnené vrátenie dane. Prvostupňový súd sa dostatočne vysporiadal aj so skutočnosťou, že obžalovaný poskytol spoločnosti SG skladové priestory na prekládku dubových podláh a správne zhodnotil, že sama takáto skutočnosť nemôže zakladať jeho trestnoprávnu zodpovednosť. Zo samotného spôsobu realizácie prepráv nemožno vyvodzovať záver o uzročení s tým, že sa môže jednáť o simulovanie podmienok k vzniku nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH. Ing. O. v žiadnej zo spoločností nefiguroval, pokyny nedával a i keď o priebehu daňovej kontroly komunikoval s T., vplyv na priebeh daňovej kontroly v prospech SG v konaní preukázaný nebol. Svedkyňa na hlavnom pojednávaní vypovedala, že pri spracovávaní účtovníctva SG prišla do kontaktu s G., M. a JUDr. N.. Pokyn na dopracovanie DPH za ďalšie obdobia, po vzatí do väzby U., konateľa spoločnosti SG, uplatňujúcej si neoprávnené nadmerné odpočty, jej mohol dať G. alebo Ing. R., prípadne M., G. alebo JUDr. N.. Takouto osobou podľa jej výpovede nebol Ing. O., ako to v odvolaní namietal prokurátor ÚŠP. Dokazovaním nebolo preukázané začlenenie

obžalovaného do zločineckej skupiny, v ktorej mal podľa odvolania vystupovať ako osoba stojaca v pozadí, oficiálne nevystupujúca v žiadnej z obchodných spoločností, zapojených do karuselu a jeho úloha v zločineckej skupine spočívala v udeľovaní pokynov smerom k nižším zložkám skupiny, konateľom, zástupcom spoločností ako aj tzv. bielym koňom a účtovníčke, smerujúcim k uplatneniu neoprávnených nadmerných odpočtov DPH. Účtovníčka Ing. O. v prípravnom konaní síce usvedčovala, avšak na hlavnom pojednávaní jeho vplyv a pôsobenie na spoločnosť SG, ako aj na príslušných dňových úradoch, či v policajnom zbore nepotvrdila. Na hlavnom pojednávaní naznačila podozrenie voči obžalovanému, ktoré odmietla konkretizovať. Na rozdiel od prípravného konania zmenila výpoveď, pričom zmenu nevedela vysvetliť. Rozpor vo výpovediach účtovníčky nebol odstránený, ŠTS však v napadnutom rozsudku vysvetlil, prečo uveril výpovedi svedkyne z hlavného pojednávania. Potvrdila vedomosť o obžalovanom, pretože robila preňho účtovníctvo vo firme I.. Vedomosť o obžalovanom potvrdil len Ing. R., ktorý bol totožným prvostupňovým rozsudkom uznaný vinným z členstva v totožnej zločineckej skupine podľa § 296 Tr. zák. (konanie o odvolaní Ing. R. proti rozsudku ŠTS zo 17. mája 2016, sp. zn. PK-1T 25/2015 je vedené na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 4To 4/2018). Z jeho výpovede však nie je zrejme kvalifikované spojenie obžalovaného so zločineckou skupinou, pôsobiacou na území Slovenskej republiky, prevažne na území N. kraja, na ktorej čele mal podľa obžaloby prokurátora ÚŠP zo 17. augusta 2015, sp. zn. VII/1 Gv 157/12/1000, stáť spolu s Ing. R.. Na hlavnom pojednávaní pred prvostupňovým súdom vypovedal aj JUDr. Y., vtedajší štatutár spoločnosti H. H. Y., s.r.o., vyrábajúcej a dodávajúcej drevené podlahy, ktorá komodita bola predmetom fingovaného obchodného styku medzi spoločnosťami zapojenými do reťazca, pričom poprel vedomosť o osobe obžalovaného. Jedná sa o svedka, stojaceho na čele zločineckej skupiny, ktorá mala prostredníctvom U. A. od druhej polovice roka 2008 začať spolupracovať so zločineckou skupinou Ing. R. a obžalovaného. O usvedčujúcu výpoveď tohto svedka prvostupňový súd oprel uznanie viny ďalších členov zločineckej skupiny, podľa prokurátora ÚŠP vedenej aj Ing. O., a to V. U., Ing. R., J. G., V. Z. a D. B.. JUDr. Y. vo výpovedi opísal realizáciu dodávok drevených podláh medzi spoločnosťami zapojenými do karuselového reťazca, finančný kolobeh medzi firmami, ako aj ďalšie osoby zapojené do daňového podvodného konania, ktoré boli podľa obžaloby členmi zločineckej skupiny v zmysle § 296 Tr. zák., a to S., N., C. a ďalších. Vedomosť o osobe Ing. O. a jeho členstvo či činnosť pre zločineckú skupinu poprel s výnimkou Ing. R. aj ďalší obžalovaní, obžalobou označovaní za členov zločineckej skupiny. Pracovníčka Daňového úradu Pezinok, Ing. D., vedomosť o obžalovanom vymedzila v rozsahu náhodných stretnutí, pretože obaja žijú v Pezinku. Ako vedúca oddelenia správy daní z dôvodu vysokého nadmerného odpočtu na DPH iniciovala kontrolu, bez ktorej nebolo možné nadmerný odpočet vyplatiť. Kontrolórka daňového úradu, Ing. A., pri kontakte s daňovými priznaniami na DPH spoločnosti Z., spolu s vedúcou dospela k názoru o fiktívnosti faktúr a nepreukázaní dopravy, a preto podala trestné oznámenie na políciu. Nebolo tak nepochybne preukázané konanie obžalovaného špecifikované v obžalobe, spočívajúce v zabezpečovaní kontaktov na daňových úradoch tak, aby boli po vykonaní daňovej kontroly vyplatené uplatnené nadmerné odpočty, ako už najvyšší súd vyššie konštatoval.

Odvolací súd zohľadnil i skutočnosť, že svedkyňa T. má v trestnej veci dočasne odložené vznesenie obvinenia, v dôsledku čoho by mohla byť pri výsluchu motivovaná získaním antirepresívnej výhody (svedok slangovo označovaný ako „kajúcnik“). Takáto výpoveď je zákonným dôkazom, čo neznamená, že je pravdivá, neznamená to však ani opak. Podlieha voľnému hodnoteniu dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. rovnako, ako každý iný dôkaz. Zo zásady voľného hodnotenia dôkazov vyplýva, že nie je zákonom predpísané, akým spôsobom (akými dôkazmi) musí byť určitá okolnosť dokázaná, pokiaľ ide o druh alebo počet potrebných dôkazov. Rozhodujúca je konkrétna dôkazná situácia. V zásade neplatí ani téza, že na základe výpovede svedka „kajúcnika“ nemôže byť uznaná vina, resp. môže byť uznaná len vtedy, ak je ohľadom určitej okolnosti táto výpoveď potvrdená inými výpoveďami alebo inými dôkazmi (pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. novembra 2014, sp. zn. 2 To 9/2014).

Apelačný súd reagujúc na námietky odvolateľa zdôrazňuje, že podstatou týchto je jeho iné hodnotenie dôkazov oproti hodnoteniu, vykonanom prvostupňovým súdom. Odvolateľ v odvolaní poukázal na jeho hodnotenie dôkazov, vlastné predstavy záverov, ktoré by mali z týchto dôkazov vyplývať a dostatočný podklad pre uznanie viny obžalovaného.

V súvislosti s oslobodením v zmysle § 285 písm. c/ Tr. por. odvolací súd pripomína, že na preukázanie viny obžalovaného musí súhrn priamych a nepriamych dôkazov tvoriť logickú, ničím nenarušovanú sústavu navzájom sa dopĺňujúcich dôkazov, ktoré vo svojom celku nielen spoľahlivo preukazujú všetky okolnosti žalovaného skutku, ale z jeho spáchania obžalovaného usvedčujú a súčasne vylučujú možnosť akéhokoľvek iného právneho záveru. Ak dôkazy v konaní pred súdom nebudú stačiť na uznanie viny obžalovaného a ak nebude možné vykonať iné dôkazy s cieľom vyvrátiť dôvodné pochybnosti, bude nevyhnutné, obžalovaného oslobodiť spod obžaloby pri rešpektovaní zásady in dubio pro reo. Primárnym cieľom zásady náležitého zistenia skutkového stavu veci je umožniť súdu spravodlivé a zákonné rozhodnutie.

Prokurátor ÚŠP v odvolaní navrhuje iné hodnotenie dôkazov než prvostupňový súd, odvolací súd konštatuje, že hodnotenie vykonaných dôkazov v rozsudku ŠTS zodpovedá zákonným kritériám podľa § 2 ods. 12 Tr. por.

Odvolací súd nemôže rozsudok zrušiť len preto, lebo na základe presvedčenia prokurátora je možnosť hodnotenia tých istých dôkazov, s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom. Aj keby prichádzali do úvahy dva či viac výkladov na podklade vykonaných dôkazov, nie je možné urobiť záver, ktorý najviac zaťažuje obžalovaného, a to práve s ohľadom na princíp prezumpcie neviny, ktorý vyžaduje, aby to bol štát, ktorý nesie konkrétne dôkazné bremeno a tam, kde sú akékoľvek pochybnosti, musia byť vyložené v prospech obžalovaného (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25. februára 2015, sp. zn. 3 To 11/2014).

Apelačný súd konštatuje, že rozsudku v napadnutej časti nemožno vytknúť žiaden nedostatok v zmysle ustanovení Trestného poriadku, upravujúcich hodnotenie dôkazov.

Na základe vyjadreného odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.